

Beoordeling waarnemingen zeldzame vlinders

Het gaat goed met het vlinderonderzoek in Nederland en ook in België neemt de belangstelling sterk toe. Het aantal vrijwillige medewerkers aan de projecten van De Vlinderstichting, Trekvlinderregistratie Nederland en de Vlaamse Jeugdbond groeit gestaag. Inmiddels leveren zo'n 500 mensen waarnemingen in.

Het aantal waarnemingen loopt sterk op en de data-base bevat al meer dan 300.000 waarnemingen. Ieder jaar komen daar zo'n 40.000 bij. Deze gegevens worden gebruikt voor behoud en herstel van de vlinderstand in Nederland, bijvoorbeeld in de vorm van adviezen voor inrichting en beheer van natuurgebieden en openbaar groen, landinrichtingsplannen of milieu-effectrapportages. Voorwaarde is dan natuurlijk wel dat de gegevens betrouwbaar zijn. We moeten er zonder meer van uit kunnen gaan dat de doorgegeven vlindersoorten ook daadwerkelijk zijn gezien.

Wij vinden het van belang dat de vrijwillige veldmedewerkers weten op welke wijze er met hun bijzondere waarnemingen wordt omgegaan. Het gaat hierbij om waarnemingen van zeldzame vlinders en van minder zeldzame soorten zeer ver buiten de bekende vliegplaatsen of in een afwijkende vliegtijd. Voor deze waarnemingen willen we de volgende standaardbeoordeling afspreken:

De Vlinderstichting

1. De waarnemer wordt telefonisch benaderd voor extra informatie over de waarneming. Als telefonisch contact niet mogelijk is dan wordt een navraagformulier opgestuurd. Hierop staan vragen over de omstandigheden tijdens de waarneming, de gebruikte determinatiewerken, de ervaring van de waarnemer en de manier waarop de determinatie tot stand is gekomen.

2. Is de vlinder door meerdere personen waargenomen of is er bewijsmateriaal aanwezig dan wordt de **waarneming** als **zeker** beschouwd.

3. De overgebleven waarnemingen worden verzameld en een keer per jaar door een commissie met Vlaamse en Nederlandse vlinderdeskundigen besproken.

4. De commissie kan komen tot de volgende beoordelingen:

Waarschijnlijke waarneming: de beschrijving en aanvullende gegevens geven aan dat de waarneming en determinatie correct is, ondanks dat er slechts één waarnemer was en er geen bewijs aanwe

zig is. De waarneming wordt in het bestand opgenomen.

Onzekere waarneming: de beschrijving en aanvullende gegevens geven geen zekerheid over de correctheid van deze waarneming. Deze waarneming wordt in het bestand opgenomen, maar voorzien van een speciale code.

Afgewezen waarneming: de beschrijving of andere factoren (vliegtijd, biotoop, plaats van waarneming) maken de waarneming zeer onwaarschijnlijk. Deze waarneming wordt niet in het bestand opgenomen.

Een afgewezen waarneming wil natuurlijk niet zeggen dat een waarneming niet waar kan zijn. Als er in Den Helder een Bonte dikkopje wordt waargenomen op een duingrasland, dan zal die waarneming, als er slechts een waarnemer was en geen bewijsmateriaal aanwezig, hoogstwaarschijnlijk worden afgewezen. Toch kan in dit geval een vlinderkweker daar net een aantal Bonte dikkopjes hebben losgelaten (niet doen trouwens). Kortom: wordt een **waarneming** afgewezen dan geeft dit niet het oordeel over de **waarnemer**, maar slechts over de waarneming! Het is bedoeld als bescherming van de kwaliteit van het waarnemingenbestand en van de naam van De Vlinderstichting en haar enthousiaste (veld)medewerkers.

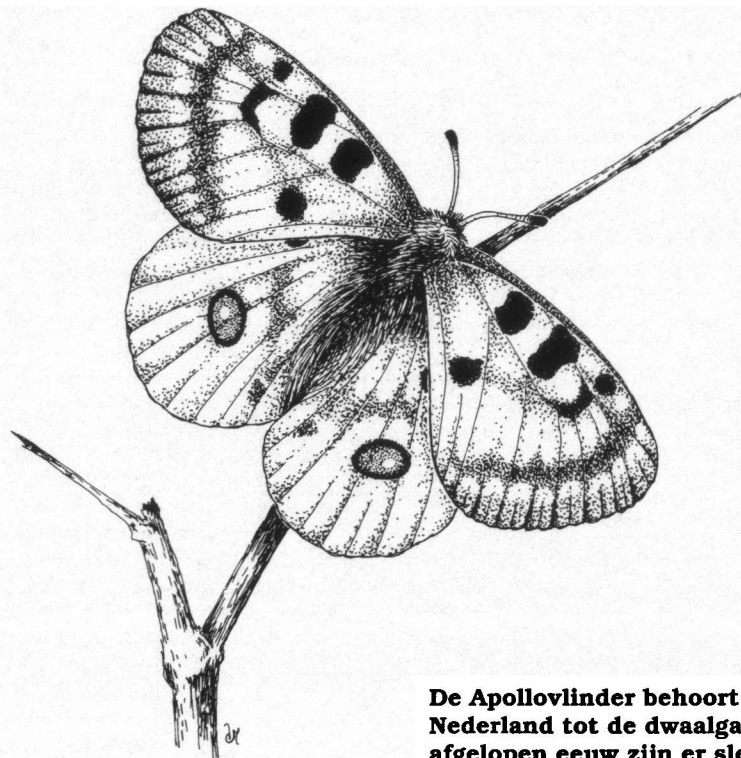
Vlinderproject in het Rivierenland

De Stuurgroep NME (Natuur- en Milieu-Educatie) Rivierenland heeft voor 1993 een groots vlinderproject op het programma staan. Sinds 1990 werken in deze stuurgroep particuliere natuur- en milieuorganisaties, lokale, regionale en provinciale overheden samen aan een regionale aanpak van natuur- en milieueducatie. Het werkgebied omvat ongeveer 15 gemeenten in het Gelders Rivierengebied. Voor de duur van het vlinderproject is De Vlinderstichting in de Stuurgroep vertegenwoordigd voor organisatorische en inhoudelijke ondersteuning.

Op donderdag 14 januari jl. is het project officieel van start gegaan. De wethouder Milieu van de gemeente Culemborg, de heer Eigeman, plantte een Buddleja en een Hulst in de tuin van de Schooladvies- en Begeleidingsdienst Gelders Rivierengebied. Met het poten van deze nectar- en waardplant voor het Boomblauwtje realiseerde hij als eerste de koppeling tussen het scholenproject en veranderingen in de woonomgeving. Die koppeling zal er de komende tijd voor gaan zorgen dat vlinders in Rivierenland weer meer ruimte krijgen.

Een greep uit de activiteiten in het gebied:

- Voor de scholen is gratis lesmateriaal en een tentoonstelling ontwikkeld.

De Apollovlinder behoort in Nederland tot de dwaalgasten. De afgelopen eeuw zijn er slechts drie gezien. Waarnemingen van deze soort zullen dus altijd nader bekeken worden.

tekening: Annemarie van Lierop

Ook het werken met levend materiaal en het organiseren van een ouderavond behoort tot de mogelijkheden. Leerkrachten kunnen een workshop volgen om met eieren, rupsen en poppen aan de slag te gaan.

- Alle gemeenten in het gebied krijgen enkele weken de beschikking over een tentoonstelling over vlinders in Rivierenland. Deze kan geplaatst worden in het gemeentehuis, de bibliotheek of ergens anders waar veel mensen komen.
- Alle media in het gebied krijgen maandelijks informatie over vlinders die op dat moment in het gebied te zien zijn.
- Voor gemeenten bestaat de mogelijkheid om een cursus vlindervriendelijk openbaar groenbeheer te organiseren of vlindervriendelijke inrichtings- en beheersplannen te laten maken.
- Naast deze onderdelen, die door de Stuurgroep worden georganiseerd, zijn de natuur- en milieugroepen buitengewoon inventief in het organiseren van activiteiten die hierop aansluiten. Fotowedstrijden, vlinderpraatjes op de lokale radio, vlinderexcursies, lezingen voor volkstuintverenigingen of vrouwengroepen, je kunt het zo gek niet bedenken of het wordt georganiseerd.
- Al deze zaken worden nog eens samengevat in een 'gids voor een vlindervriendelijk Rivierenland'. Ook wordt in deze gids aangegeven wat mensen zelf kunnen doen om hun ei-

gen omgeving vlindervriendelijker te maken.

U kunt zich voorstellen dat De Vlinderstichting bijzonder gelukkig is met dit initiatief van de Stuurgroep NME Rivierenland. We vinden het een prima zaak om via activiteiten op scholen, voor het algemene publiek en voor medewerkers van gemeentelijke groendiensten, geïntegreerd te werken aan een vlindervriendelijke regio. We gaan er dan ook van uit dat een vlindervriendelijk Rivierenland een voorbeeld is voor andere regio's en dat dit project de navolging krijgt die het verdient. In een volgend nummer van 'Vlinders' zullen we u verder op de hoogte brengen van de 'vlinderstand van zaken' tussen de rivieren.

Landelijke Vlinderdag: 6 maart 1993

Op 6 maart bent u van harte welkom op onze Landelijke Vlinderdag. Het is dit keer een zeer bijzondere dag omdat De Vlinderstichting 10 jaar bestaat!

Bij deze feestelijke jubileumdag hoort natuurlijk een terugblik op het verleden van De Vlinderstichting, maar nog meer een blik vooruit. Andere onderwerpen die tijdens de verschillende dialezingen aan bod komen zijn:

- Resultaten van het project Vlinders in het Nederlandse Landschap

- Monitoring van vlinders
- Vlinderplanten in de tuin
- Openbaar Groen voor vlinders en andere dieren
- Gebruik van vlindergegevens bij het beheer van natuurgebieden
- Vlinders in de Pyreneeën
- Vlinderonderzoek in België

Tijdens de pauzes kunt u een expositie van creatieve uitingen op het gebied van vlinders bezichtigen en is de nieuwe tentoonstelling over vlinders in het veenweidegebied te zien. Ook de artikelen uit de Vlinderwinkel zijn op deze dag te koop.

Voor donateurs van De Vlinderstichting bedragen de deelnamekosten aan deze dag f 20,-, voor niet-donateurs f 30,- (inclusief lunch en koffie/thee).

U kunt zich opgeven door voor 15 februari het verschuldigde bedrag over te maken op giro 5134425 t.n.v. De Vlinderstichting, Wageningen o.v.v. Vlinderdag 1993. Na 15 februari kunt u zich telefonisch aanmelden: 08370-24224.

Na aanmelding ontvangt u een programma en routebeschrijving.

LANDELIJKE VLINDERDAG

Datum: 6 maart 1993

Plaats: Reehorst in Ede

Tijd: 10.00 - 16.30 uur